

Offentliggjort d. 27. april 2010

Værdiansættelse af noterede aktier ved generationsskifte – TfS 42163 ©

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Skatteministeriet fik ved Vestre Landsret medhold i, at en familie ikke kunne gøre brug af skattekursen, jf. cirkulære nr. 185 af 17. november 1982, ved værdiansættelse af noterede anparter i forbindelse med generationsskifte. Der var tale om et ”ekstremt” tilfælde.

Ligningsrådet fastsatte i 2000 i TS-cirk. 2000-9 nye vejledende for værdiansættelse af bl.a. aktier ved overdragelse mellem interesseforbundne parter. Cirkulæret omfatter dog ikke overdragelser mellem den gaveafgiftspligtige personkreds og ved arveudlæg. Her finder det velkendte cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 om værdiansættelse af aktiver og passiver i dødsboer m.v. og ved gaveafgiftsberegning fortsat anvendelse, selv om betydningen af skattekursen blev nedtonet i tilknytning til afskaffelsen af formueskatten i 1995, jf. TfS 1997, 599 TSM.

Om overdragelse af aktier i familieforhold fremgår af 1982-cirkulærets pkt. 17, stk. 2, at ”Værdiansættelsen for noterede aktier skal ske efter aktiernes handelsværdi. Ofte vil der ikke kunne fremskaffes oplysninger om handelsværdien ud fra stedfundne omsætninger, eller omsætningerne har fundet sted under forhold, som bevirker, at den anvendte overdragelseskurs er uegnet som udtryk for handelsværdien. I så fald vil en kurs udregnet efter de af Ligningsrådet fastsatte retningslinjer for beregning af formueskatte-kursen kunne anvendes ved værdiansættelsen.”

En kursansættelse opgjort efter retningslinjerne for beregning af formueskattekursen har traditionelt ført frem til en gunstig værdiansættelse for parterne. Dette forhold afføder

Offentliggjort d. 27. april 2010

selvsagt spørgsmålet om, i hvilket omfang disse værdiansættelsesprincipper er bindende for skattemyndighederne.

Til forskel fra 1982-cirkulærets værdiansættelsesprincipper for fast ejendom, jf. cirkulærets pkt. 6 om +/- 15 pct.'s reglen, som den gaveafgiftspligtige personkreds kan støtte ret på, har skattemyndighederne efter praksis stedse haft en vis adgang til at korrigere værdiansættelser af noterede aktier, der er foretaget efter cirkulærets pkt. 17. Se herom nærmere bl.a. Søren Rasmussen, SpO 1988, s. 62 ff. samt Bodil Christiansen og Torben Bagge, Revisorbladet 1996, nr. 7, s. 24 ff. Denne praksis forudsattes videreført med boafgiftsloven fra 1995, jf. lov nr. 426 af 14/6 1995.

Som svar på flere spørgsmål fra Folketingets Skatteudvalg, optrykt som bilag til Skatteudvalgets Betænkning til den senere boafgiftslov, jf. FT 1994/95, tillæg B, s. 768, 2. sp., tilkendegav den daværende skatteminister, Carsten Koch, således bl.a., at:

For så vidt angår spørgsmålet om udviklingen i praksis, foreligger der ikke statistisk materiale, som kan danne grundlag for den ønskede opgørelse. Foranlediget af spørgsmålet har Told- og Skattestyrelsen været i kontakt med nogle told- og skatte-regioner (Horsens, Nærum, Ålborg og Århus) og dér fået bekræftet, at værdiansættelsen af noterede aktier ved gaveafgiftspligtige overdragelser nøje følger cirkulære nr. 185 af 17. november 1982, hvorefter den relevante formueskattekurs lægges til grund, med mindre der foreligger relevant omsætning af aktierne til tredjemand eller andre helt specielle forhold, jf. nærmere nedenfor.

...

Selv om også disse sager naturligvis er konkrete, fastslår forhåndsbeskederne, at aktierne i gavesammenhæng skal værdiansættes til værdien i handel og vandel på det afgørende tidspunkt for afgiftsberegningen, jf. cirkulære nr. 185 af 17. november 1982, samt at en overdragelseskurs efter de af Ligningsrådet fastsatte retningslinier for beregning af skattekursen, bortset fra ekstreme tilfælde, ikke vil blive kritiseret skattemæssigt.

Offentliggjort d. 27. april 2010

...

Efter cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 er der dog, som også fastslået af Ligningsrådet og Landsskatteretten, visse situationer, hvor formueskattkursen ikke giver et retvisende udtryk for aktiernes værdi i handel og vandel. Det kan være tilfældet på grund af stedfundne omsætninger af aktierne til tredjemand eller på grund af indtrufne faktiske eller retlige ændringer i og omkring det pågældende selskab, som ikke har fundet udtryk i det årsregnskab, der som udgangspunkt skal danne grundlag for beregning af den relevante formueskattkurs. I sidstnævnte tilfælde, og hvor gaveoverdragelsen finder sted sidst i et regnskabsår, vil det kommende årsregnskab eventuelt kunne forlanges lagt til grund ved beregningen af overdragelseskursen.”

Praksis efter vedtagelsen af boafgiftsloven har kun frembragt få offentliggjorte afgørelser om værdiansættelse af unoterede aktier på grundlag af skattekursen for aktierne ved overdragelse i familieforhold:

Blandt afgørelser fremkommet efter boafgiftsloven kan bl.a. peges på afgørelsen ref. i TfS 2000, 369 LSR, hvor skattekursen umiddelbart blev lagt til grund.

Afgørelserne ref. i TfS 2007, 445 LSR og TfS 2009, 300 ØL drejede sig om valg af metode ved opgørelsen af skattekursen – men derimod ikke, om skattekursen generelt skulle fraviges til fordel for en tilnærmet opgørelse af de reelle handelsværdier. Se tillige TfS 2010, 19 LSR om håndteringen af afsat udbytte ved opgørelsen af skattekursen.

TfS 2006, 102 LSR og TfS 2008, 1012 LSR drejede sig om rækkevidden af reglerne om for anvendelse af skattekursen. I sagen ref. i TfS 2008, 1012 anfægtede skattemyndighederne parternes værdiansættelse på baggrund af skattekursen, men da som følge af, at den omtvistede post aktier – umiddelbart efter salg fra far til søn – blev afhændet af sønnen til tredjemand til en værdi, der var 2½ gang større end værdien opgjort på grundlag af skattekursen. Landsskatteretten henviste bl.a. til, at der forelå oplysninger om handelsværdien af den overdragne aktiepost, at der tidsmæssigt var sammenfald mellem overdragelserne af kapitalandelene, samt at det måtte lægges til grund, at handelsværdien af aktieposten var parterne bekendt på overdragelsestidspunktet.

Offentliggjort d. 27. april 2010

Skattekursen har således fortsat væsentlig betydning ved værdiansættelsen af noterede aktier ved overdragelse inden for den gaveafgiftspligtige kreds.

Dette udgangspunkt blev yderligere funderet med Retten i Århus's dom af 12. januar 2009, ref. i TfS 2009, 233 BR.

Dommen er imidlertid nu blevet ændret ved Vestre Landsrets dom af 24/3 2010. Ved landsretsdommen blev værdiansættelsen af noterede anparter ved en familieoverdragelse i 2004 ændret fra kurs 100 til kurs 1050. Familien havde under sagen gjort gældende, at anparterne skulle værdiansættes til formueskatekursen på kurs 5, svarende til en værdi på 6.250 kr., hvorfor der følgelig ikke skulle betales gaveafgift.

Sagen drejede sig nærmere om værdiansættelse af noterede anparter i 4 selskaber ved gaveoverdragelse af de respektive selskaber fra en moder til hendes 4 børn kort tid efter faderens dødsfald.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, men det fremgår, at der var tale om 4 nystiftede anpartsselskaber med en nominel kapital på 125.000 kr. Den 10/8 2004 blev foretaget en kapitalforhøjelse på nom. 5.000 kr. i hvert af de 4 selskaber ved apportindskud af aktier og anparter i et aktie- henholdsvis anpartsselskab omfattet af forældrenes koncern.

De *apportindskudte aktier* i koncernaktieselskabet havde moderen samme dag erhvervet fra familiekoncernen for en købesum på 4.687.500 kr. Værdiansættelsen ved dette køb havde været forelagt for skattemyndighederne, ligesom værdiansættelsen fremgik af en vurderingsberetning af 2/8 2004 uarbejdet for et holdingselskab i familiekoncernen.

De *apportindskudte anparter* i koncernanpartsselskabet var i den netop nævnte vurderingsberetning optaget til en kursværdi på 770.220 kr., hvilken værdiansættelse havde været forelagt for skattemyndighederne og videre fremgik af moderens selvangivelse for 2004.

Offentliggjort d. 27. april 2010

Umiddelbart efter apportindskuddet den 10/8 2004, nemlig den 20/8 2004, blev de fire selskaber gaveoverdraget til de respektive 4 børn.

Familien havde ved gaveanmeldelsen værdiansat anparterne i hvert af de 4 selskaber til kurs 100, svarende til en værdi på 130.000 kr. efter praksis for opgørelse af skattekursen for nystiftede selskaber. Denne værdiansættelse var baseret på en værdiansættelse af de nystiftede selskaber før apportindskuddet, da revisoren ifølge det af ham under vidneforklaringen oplyste ikke ved indgivelsen af gaveanmeldelsen var bekendt med apportindskuddet. Ifølge en af revisoren foretagen beregning af skattekursen for de overdragne selskaber efter apportindskuddet var skattekursen 5, svarende til 6.250 kr.

Landsskatteretten forhøjede ved en kendelse af 21/12 2007 værdien af de gaveoverdragne anparter fra kurs 100 til kurs 1050, baseret på oplysningerne om værdien af de apportindskudte aktiver.

Denne kendelse blev ændret ved Retten i Århus' dom af 12/1 2009, hvor anparterne blev godkendt værdiansat til kurs 100, baseret på formueskattekursen, og svarende til værdiansættelsen i forbindelse med gaveanmeldelsen.

Ved Vestre Landsrets dom af 24/3 2010 blev værdiansættelsen imidlertid ændret til kurs 1050, svarende til Landsskatterettens værdiansættelse.

Landsretten anførte indledningsvist, at: *"I henhold til boafgiftslovens § 27 skal en gaves værdi fastsættes til dens handelsværdi på tidspunktet for modtagelsen. Af cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 om værdiansættelse af aktiver og passiver i dødsboer m.m. og ved gaveafgiftsberegning fremgår det i overensstemmelse hermed af punkt 2, at de aktiver, der omfattes af skatte- og afgiftsberegningen, normalt ansættes til deres værdi i handel og vandel på det tidspunkt, der er afgørende for afgiftsberegningen. Ved værdien i handel og vandel forstås det beløb, som aktivet vil kunne indbringe ved et salg i det åbne marked. Af cirkulærets punkt 17, 2. afsnit, fremgår det ligeledes, at værdiansættelsen for unoterede aktier skal ske efter aktiernes handelsværdi."*

Offentliggjort d. 27. april 2010

Landsretten henviste dernæst til de ovennævnte værdiansættelser af de apportindskudte aktier og anparter i henholdsvis vurderingsberetningen af 2/8 2004, moderens selvangivelse for 2004 og skattemyndighedernes godkendelse af værdiansættelse af aktierne i koncernaktieselskabet ved moderens køb den 10/8 2004.

Under disse omstændigheder fandt landsretten *ikke grundlag for at tilsidesætte skattemyndighedernes værdiansættelse* af anparterne i hvert af de 4 gaveoverdragne selskaber. Skatteministeriets påstand om frifindelse blev herefter imødekommet.

Landsrettens indledende bemærkninger om henholdsvis boafgiftsloven og cirkulære nr. 185 af 17/11 1982 kan give det indtryk, at værdiansættelsen også for unoterede aktier som udgangspunkt skal foretages til reelle handelsværdier, og dermed at der er lagt afstand til anvendelse af skattekursen også indenfor det direkte anvendelsesområde for skattekurs-reglerne. Det fremgår ikke ganske klart, om dette har været tilsigtet.

Landsrettens dom skal formentlig ses i lyset af den *meget betydelige kursforskel, 1 – 10*, samt det forhold, at familien selv havde anvendt og regnskabsført de højere værdier af de apportindskudte aktier og anparter. Det er næppe for vidtgående at antage, at sagen er omfattet af kategorien "*ekstreme tilfælde*", jf. herved skatteminister Carsten Kochs ovenfor refererede tilkendegivelser i motiverne til boafgiftsloven. Ret beset har familien i relation til praksis for opgørelse af skattekursen for nystiftede selskaber til kurs 100 overdraget en "*ulv i fåreklæder*".

Hvad angår særligt familiens påstand om kursansættelse af de gaveoverdragne anparts-selskaber til skattekursen, kurs 5, må det da også konstateres, at det er "*op ad bakke*" ved en domstolsprøvelse, når der lanceres det synspunkt, at formueskattekursen *reduceres* ved et apportindskud til en massiv overkurs.

— o —